

Inhoud

Voorwoord	
Ontstolde concepten	11
<i>Dr. Mark Kinet</i>	
Voorwoord	
Over nosografie en psychodynamiek	15
<i>Prof. dr. Benedicte Lowyck</i>	
Inleiding	
De patiënt en zijn psychodynamiek	19
Verantwoording	25
DEEL I	
Nosologie en diagnostiek	27
1 Psychodynamische nosologie	29
1.1 Wat is nosologie?	29
1.2 Het psychodynamisch model	30
1.3 Over de zin van psychodynamische diagnostiek	31
1.4 Argumenten tegen diagnostiek	33
1.5 Psychiatrische versus psychoanalytische diagnose	34
1.6 Psychoanalytische diagnostiek: institutionele obstakels	36
1.7 Over analyseerbaarheid	37
1.8 Beroemd maar niet analyseerbaar: een klinisch vignet	38
1.9 Besluit	40
Literatuur	41
2 Psychoanalytische nosografie	43
2.1 Wat is psychoanalytische nosografie?	43
2.2 De nosografie van Freud in relatie met het oedipuscomplex	44
2.3 Postfreudiaanse nosografieën	45

2.4	De nosografie van Winnicott	47
2.5	Terug naar een freudiaanse nosografie? De bijdrage van Green	50
2.6	De psychische structuur volgens Bergeret	52
2.7	De nosografie van Ferro	52
2.8	Besluit	55
	Literatuur	56
3	De DSM-5 en psychodynamische diagnostiek	59
3.1	Wat is de DSM-5?	59
3.2	Nieuwe psychiatrische hypes	60
3.3	Voornaamste vernieuwingen in de DSM-5	60
3.4	Kritiek op de DSM-diagnostiek	63
3.5	Kritiek op de DSM-5 vanuit psychodynamische hoek	64
3.6	Besluit	66
	Literatuur	66
4	De psychodynamische formulering	67
4.1	Wat houdt het psychodynamische model in?	67
4.2	Het eerste gesprek en de intake	68
4.3	De psychodynamische formulering	70
4.4	Componenten van een psychodynamische formulering	75
4.5	Besluit	76
	Literatuur	77
DEEL 2		
	De patiënt en zijn dynamiek	79
5	De normale patiënt	81
5.1	Wat is mentale gezondheid?	81
5.2	Normaliteit	86
5.3	Pseudonormaliteit	87
5.4	Besluit	95
	Literatuur	96
6	De autistische patiënt	99
6.1	Basisgegevens	99
6.2	De visie van Tustin	104
6.3	De autistische-contigie positie	107

6.4	Autistische barrières bij neurotische patiënten	109
6.5	De autistische patiënt in psychoanalytische therapie	111
6.6	Besluit	113
	Literatuur	113
7	De ADHD-patiënt	115
7.1	De diagnose ADHD	115
7.2	ADHD bij volwassenen	116
7.3	Psychodynamiek en ADHD	118
7.4	Implicaties voor psychodynamische psychotherapie	120
7.5	Besluit	122
	Literatuur	123
8	De psychotische patiënt	125
8.1	Psychose vanuit een psychodynamische benadering	125
8.2	Wat is een psychose?	126
8.3	Wat is de oorzaak van psychose?	127
8.4	Prepsychotische toestand	128
8.5	Vershil tussen neurose en psychose	129
8.6	Discrete psychose (randpsychose)	129
8.7	Manifeste psychose	130
8.8	Subvormen van psychose	133
8.9	Psychose in films	133
8.10	De theorie van Bion over psychose	135
8.11	Therapie met psychotici – de visie van De Masi	138
8.12	Besluit	141
	Literatuur	142
9	De schizoïde patiënt	145
9.1	Een eerste kennismaking	145
9.2	Fairbairn: inleidende noties	147
9.3	Klinische presentatie	149
9.4	Psychodynamische thema's bij de schizoïde patiënt	151
9.5	Schizoïde patiënten in psychotherapie	153
9.6	Besluit	155
	Literatuur	155
10	De traumapatiënt	157
10.1	Psychoanalytische visies	157
10.2	Het concept trauma	159

10.3	Het concept trauma van de psychoanalyse	160
10.4	Aanvullingen en nieuwe paradigma's	167
10.5	Psychodynamische thema's	169
10.6	Besluit	174
	Literatuur	175
11	De borderline patiënt	179
11.1	Basisgegevens	179
11.2	Borderline persoonlijkheidsstoornis volgens de DSM-5	181
11.3	Hoe ontstaat een borderline persoonlijkheidsstoornis?	185
11.4	Typische psychodynamische thema's	187
11.5	De psychodynamische behandeling van BPS	191
11.6	Besluit	195
	Literatuur	195
12	De narcistische patiënt	199
12.1	De kliniek van het narcisme	199
12.2	Varianten van narcistische pathologie	207
12.3	De psychoanalytische therapie	222
12.4	Besluit	227
	Literatuur	227
13	De middelengebruiker	231
13.1	De psychoanalytische visie	231
13.2	Beschouwingen bij een casus	243
13.3	Problematisch alcoholgebruik bij vrouwen	249
13.4	Implicaties voor de behandeling	251
13.5	Besluit	253
	Literatuur	253
14	De depressieve patiënt	257
14.1	Psychodynamische psychiatrie	257
14.2	Casuïstiek	260
14.3	Psychodynamische thema's	266
14.4	Besluit	278
	Literatuur	278
15	De patiënt met lichamelijke klachten	281
15.1	Het psychoanalytische lichaam	281

15.2	Plaats van het lichaam in psychiatrie, psychotherapie en psychoanalyse	283
15.3	Subtypering van het psychoanalytische lichaam	284
15.4	Morfodysforie	287
15.5	De Parijse psychosomatische school (IPSO)	289
15.6	Visie van McDougall op somatisatie	291
15.7	Conversie	293
15.8	Andere inzichten	294
15.9	Psychosomatische nosografie	295
15.10	Behandeling	296
15.11	Besluit	297
	Literatuur	297
16	De masochistische patiënt	299
16.1	Wat is masochisme?	299
16.2	Subvormen van masochisme	302
16.3	Psychodynamische formulering	305
16.4	Recente visies op masochisme	306
16.5	Zelfbeschadiging	308
16.6	Therapeutische implicaties	310
16.7	Besluit	311
	Literatuur	311
17	De neurotische patiënt	313
17.1	Wat is een neurose?	313
17.2	Neurotische organisatie en oedipuscomplex	318
17.3	Andere complexen	327
17.4	De hysterische patiënt	329
17.5	De obsessief-compulsieve stijl	338
17.6	Andere cluster C persoonlijkheidsstoornissen	340
17.7	Angststoornissen	342
17.8	Besluit	347
	Literatuur	347

DEEL 3	
Gender, seks en liefde	351
18 Psychoanalyse en liefde	353
18.1 Kan de psychoanalyse iets betekenen?	353
18.2 De liefdestheorieën van Freud	354
18.3 Bijdrage van postfreudiaanse auteurs	355
18.4 Actuele context	357
18.5 Liefde en varianten van seksualiteit	358
18.6 Besluit	359
Literatuur	360
19 Genderdysforie	361
19.1 Wat is genderdysforie?	361
19.2 Terminologie	362
19.3 Hoe komen genderidentiteit en seksuele oriëntatie tot stand?	363
19.4 Transgender in de psychoanalyse en de psychiatrie	364
19.5 Actuele psychoanalytische visie	365
19.6 Transgender en revaluatie van psychoanalytische theorieën	367
19.7 Besluit	368
Literatuur	369
20 De perverse zijnswijze	371
20.1 Terminologie	371
20.2 Freudiaanse theorie over perversie	373
20.3 De pervers in therapie	374
20.4 Psychodynamische thema's bij perversie	375
20.5 Besluit	380
Literatuur	380
Besluit	
Diagnostiek als eerste verkenning van de persoon?	383
Overzicht van de besproken films	389
Trefwoordenlijst	391